

A Tanka János
Közösségi Ház
és Városi Könyvtár
eseményeinek részletes programja:
www.abakultur.hu

A FORRÁS

Tudás Fája

A Tudásnak sok gyümölcse van. Sokan azt gondolják, hogy a Tudás csupán a megélhetést szolgálja. Azt, hogy az elvégzett iskoláktól függően a társadalomban betölthető szerepet megtaláljuk. Azonban a Tudás Fájának sokkalta több gyümölcse van. Az egzisztencia, a megélhetés csupán egy a sok közül.

Okosnak lenni jó!

Gyermekkorban nagyon keveseknek tanítják meg azt, hogy okosnak lenni jó. Ezt ugyanis a felnőttek közül is csak kevesen tudják. Pedig érdemes lenne minden iskola kapuja fölé felírni. Tudatosítani gyerekben és felnőttben egyaránt, hogy a tudás, az ismeret és annak az alkalmazni tudása, valódi szabadságot ad az embernek. Az okosság érzése és annak megélése, leginkább a tapasztalatok alapján érik meg, de az alapokat a kezdeteknél kell letenni.

Ki választhat?

Akit kiskorában megtanítanak jól tanulni, az általában nagyobb korában is képes jól elsajátítani ismereteket. Ez koránt sem azt jelenti, hogy ő mindenben tényleg egyformán jó. Azt azonban igen, hogy képes ismeretek elsajátítására, rögzítésére, bizonyos mértékig az alkalmazására is.

Kiadvány - 2018. március

Kiadja: Tanka János Közösségi Ház és Városi Könyvtár

Postacím: 8127 Aba, Rákóczi u. 4/B.

E-mail: kultur@aba.hu

Telefon: +36 22 430 005

Minden tehetség révbé ér?

Nem feltétlenül ismernek fel minden tehetséget. Az sem biztos, hogy ha felismerik, akkor az adott helyen ki is tud bontakozni. Ennek ellenére azoknak, akik a következő generáció oktatásával foglalkoznak, elhivatottan érdemes figyelni a rájuk bízott gyerekekre. A legjobb életesély mindenki számára az, ha idejekorán kiderül, mi az ő pályája? Hol válhat valóban sikeressé? Ez a záloga annak, hogy talentumok ne kerüljenek zsákutcába.

A Tudás Fa gyümölcse a boldogság ára

Ha valaki okossá és a maga képességei szerint jól képzetté válik, akkor sokkal nagyobb esélye lesz boldog életet élni. Mert a boldogság belülről fakad. Nem feltétlenül külső megítélés, vagy rangsor függvénye. Boldogságot jelent jól vezetni egy éttermet. Boldogság olyan családot kialakítani, ahol mosolyognak az emberek. Boldogság tenni olyanokért, akik maguk nem boldogulnának és látni az ő örömeiket, megélni a hálájukat. Boldogság keresett, kézről-kézre adott szakembernek lenni, mert értékes a tudása. A Tudás Fája sok gyümölcsöt terem. Tudást, képzettséget, tehetség kibontakozását, érvényesülni tudást és magát a Tudást is, ami ritka kincs. Mert tudni is jó! A tudás sokszor életet menthet, elindíthat egy megállt autót, rendbe hozhat egy lefagyott számítógépet, eredményezhet egy nagyszerű vállalkozást, hozhat sikert, elismertséget. De a tudás gyümölcse egy finom ebéd a család asztalán, egy megsarkalt táncos cipő a fellépéshez, egy jól megcsinált frizura a diplomaosztóra, vagy egy tanár sikere, akit imádnak a tanítványai.

A Tudás Fája tehát valódi érték. Sok-sok gyümölcsöt termő fa, ami egy életen át táplálja azt, akinek a birtokába kerül. Érdemes jól gondozni és vigyázni rá!

A Hétszínvirág igazi gyermekbirodalom

Az óvoda nagyon fontos szerepet tölt be a családok életében. Azoknál a gyermekeknél, akik nem kerülnek bölcsődébe, tulajdonképpen itt kezdődik az édesanyjáról és a családról való leválás. Talán éppen ezért olyan nehéz néhányuknak a beszoktatás ideje. Különösen azokban az esetekben ahol testvér sincs, tehát a kicsi tulajdonképpen csak az anyukával, illetve szűkebb családi körben töltötte életének első éveit. Bizony meg kell tanulni a beilleszkedést, barátságokat kötni, kapcsolatokat kialakítani. Vannak feladatok, kötelezettségek. A csoportban a nevelők figyelme óhatatlanul megoszlik, meg kell szokni, hogy az addig középpontban lévő gyermek itt már más szerepkörbe kerül. Sok-sok tanulni való van az óvodai időszakban és fel kell készülni a nagybetűs életre, ami egy a világgal még csak ismerkedő, néhány éves gyermeknek nem is olyan egyszerű feladat. Hiszen napról, napra ki kell lépni az addig jól megszokott keretből, a biztonságérzetet nyújtó otthon falai közül. Csapó Laura, az Abai Hétszínvirág Óvoda vezetője az óvodai munka jelentőségét mutatja be.

Az óvodából az iskolába történő átlépés alakulása nagyon fontos, hiszen egy életre meghatározza a kisgyermek tanulásához való viszonyát. Az, hogy milyen lesz az óvodás beilleszkedése az első osztályba, hogyan felel meg az iskola elvárásainak, rajtunk is múlik. Fontos feladatunknak tekintjük, hogy hogyan tehetjük zökkenő mentesebbé az iskolakezdést. Sikerral, vagy kudarccal indul a gyermek iskolai pályafutása, az nagy felelősség szülőnek, pedagógusnak

egyaránt. Ezért szervezünk közösen az általános iskolával évek óta olyan alkalmakat, ahol az óvónők és a tanítók találkozhatnak, beszélhetnek sikereikről, gondjaikról. Nyílt napon, óvodai foglalkozáson, iskolai tanórán megfigyelhetjük és átvehetjük egymás módszereit, jól bevált gyakorlatait. Programjainkon szívesen látjuk vendégül a tanító néniket, és ők is rendszeresen hívnak bennünket. Személyes találkozások, értekezletek alkalmával megbeszéljük tapasztalatainkat.

Az óvodapedagógusnak szüksége van a saját szakmai tapasztalata mellett a családok segítségére is, hisz a családok megismerése megadja a nevelőmunka háttérét. Ez történik családlátogatás, közös kirándulás, óvodai beszélgetés, családi hangvételű szülői értekezlet alkalmával, nyílt napon, különböző rendezvényeken. Sokszor előfordul, hogy az elsősök még visszajárnak óvodánkba. Szívesen játszanak a kisebbekkel, osztják meg egymással az iskolai élményeiket. Ezt az óvodai nevelés nagy eredményeként könyvelhetjük el. Az első osztályosoknak is szükségük van a naponta jelenlévő mesemondásra, a szabad levegőn való sok mozgásra, rajzolásra, festésre, mintázásra, éneklésre. Csak ezek mellett halad jól az írás, az olvasás, a számtan tanulása. Ezt az igényt a tanító nénik elégítik ki. Amennyiben a fent említett feltételek megvannak, könnyebb az átmenet, sikereesebb az iskolakezdés.

Az Abai Hétszínvirág Óvoda előnye, hogy jól felszerelt, valamint nagy és füves udvarral rendelkezik. Folyamatosan bővítjük az udvari játékokat, mászókat. Nevelőmunkánk eredményességét nagymértékben befolyásolják a környezeti, tárgyi feltételek. Fontos, hogy a ránk bízott gyermekeket esztétikus környezetben jó körülmények között fogadhassuk. Elveink a tiszta szép környezet kialakítása, biztosítása. A nyitott óvoda a figyelem középpontjában van, példaképpül szolgál az itt tapasztalt rend és nyugalom is. A gyermekek szabad levegőn való edzése is biztosított, melynek kialakításánál fontosnak tartottuk, hogy sokféle mozgáslehetőséget teremtsünk. Az udvari környezet segíti a gyermekek természettel való találkozását, megismerését.

A fából készült játékok, mászóakák, homokozók, árnyékolók biztosítják a gyermekek szabad levegőn való biztonságos tartózkodását. Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Óvodánk gyermekközpontú, befogadó. A gyermeknek sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükséglete van, amelynek kielégítésére törekszünk. Elősegítjük a személyiségük kibontakoztatását azzal, hogy minden kisgyermek magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesül, ezáltal esetleges hátrányaik csökkennek. Biztosítjuk számukra a szabadságot, méltóságot. A kialakult biztonságérzet segíti lelki egyensúlyukat. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Fő feladatunknak tekintjük a családi nevelés kiegészítését – a gyermek 3. életévétől az iskolás korig a szűkebb környezeti igényekhez igazodva, azok által befolyásolva. Az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja. Sajátos szervezeti keretek között integráljuk és differenciáljuk óvodánk óvó-védő, nevelő- szociális és személyiség fejlesztő funkcióit, miközben a gyermekekben megteremtődnek a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködéshez a személyes kapcsolattól, a rendezvényekig, több fórum ad lehetőséget. Az

óvodapedagógusok figyelembe veszik a családok sajátosságait, ehhez alakítják az intervenciós gyakorlatot. A kapcsolat kialakításában, fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. Biztosítja a nyugodt, szabad játék feltételeit. A megfelelő helyet, időt, eszközt, anyagot, játékszert. A különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, szimbolikus szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz, élményszerzési lehetőségeket biztosít. A játéktémákat és azok tartalmát, a csoport összetételét és életkori arányait figyelembe véve alakítja ki a teremben az állandó és ideiglenes játszóhelyeket. Óvodapedagógusaink lehetőséget teremtenek a mozgásos és a nyugalmasabb játékok számára. Egyaránt biztosítják a játék tartalmának megfelelő teret és „kuckókat”, hogy a játszócsoportok igényeik szerint elkülönülhessenek.

A napirend keretein belül kiemelten biztosítják a hosszantartó és zavartalan játék időt. Ezáltal lehetőséget nyújtanak az elmélyült játék kialakulására, a játéktémák kijátszására, a tartalmas alkotások létrehozására. Jó szokásrendszer kialakításával, tapintatos, elfogadó nevelési stílusával, a szakemberek megteremtik a nyugodt, derűs, szeretetteljes, bizalmas hangulatot. A játékedv fokozása, a játéktémák bővítése, a tartalom mélyítése érdekében, sokoldalú élményt és játékos tapasztalatszerzési lehetőségeket kapnak a kicsik. Utánozható, példaértékű mintát adunk a játéktevékenységekre. Kihasználjuk az óvoda, a város, a környezet és a szülők kínálta lehetőségeket, sétákat, kirándulásokat.

Mindez azt a célt szolgálja, hogy a kisgyermek sikeresen végigjárja azt a személyes fejlődési utat, ami első lépésként a családi közegből, az intézményi közegbe való beilleszkedés, a tapasztalatszerzés, a többi gyerekhez és a nevelőkhöz való alkalmazkodás elsajátítása jelent. Második lépésként a képességeinek fejlődése, a világra való nyitottságban való előre haladásban ismer meg és amely átvezeti őt a képesség fejlődésén túl, az iskola, a tudatos ismeretszerzés, a tanulás világába. Eközben barátokat szerez, számos dolgot megtanul önmagáról és a környezetéről, nem feledve, hogy az ő legfőbb dolga a játékos élet-tanulás, amelyben sokféleképpen fejlődik. Ehhez járul hozzá az Abai Hétszínvirág Óvoda minden dolgozója, nevelője, kézen fogva a gyermekeket, segítve a családokat, megélve sok-sok közös élményt.

Atila Király Gimnázium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

összetett intézmény rövid bemutatkozója

Komoly érték született az elmúlt évtizedekben Abán a közoktatás területén. Köszönhető ez annak, hogy a településen élő emberek nyitottak és befogadóak voltak az megszokottól eltérőre, a magyar szerves műveltségre, a magyar hagyományokhoz való visszatérésre.

A szellem által álmódott képet követték az anyagi megvalósulások, új épületek épültek, megteremtődtek a működéshez szükséges feltételek.

A három intézmény mára egy lett, de mindegyik megőrizte a saját arculatát is.

Hatása túl nyúlik Fejér megye határain, az országos és a történelmi Magyarország területére.

Az intézmény miatt családok települtek Abára.

Gazdagodik a szellem és ezáltal a település is.

Igazgatói jövőkép:

A jövő és a múlt a jelenben teremődik. Ebben létezni csodás dolog, mert ekkor megszűnik az idő, a gond, az aggodás és mindenféle szorongás és fájdalom. Az elmélyült és szívvel végzett bármilyen cselekvés közben az időtlenség állapotában, együtt van a múlt és a jövő. Valójában mindenki számára csak a most létezik. Tehát, arra keresem a válaszokat, hogy mit jelent nekünk, nekem, embernek jelen lenni?

A körülöttünk és bennünk élő természet is folyton jelen van. Másként nem tudnánk létezni. Levegőt venni nem lehet sem a múltban, sem a jövőben, csak most. Ez alapvető természeti rend.

A Természet életműködése három alappillérrre épül: a szimbiózisra; az egyedi jellegzetességek megőrzésére és a valós, az Életet meghatározó, ok-okozati törvényekre.

A **szimbiózis** olyan együttélést feltételez, ahol az életközösségben lévők mindegyike kiegészíti, támogatja a másikat. Képesek a harmonikus egyensúlyban lenni. Tanulók, tanárok és szülők.

Ez a harmónia feltételezi az **egyedi jellegzetességek** megőrzését, és az egyén folyamatos fejlődését, az életközösség (iskola) életerejének emelkedését, a harmónia kiteljesedését.

Ennek a fejlődésnek szigorú, az Élet által meghatározott szabályai vannak, mely szabályokat a **valós ok-okozati természeti törvények** határoznak meg. Ezek a természeti törvények nem ismerik a „ha” fogalmát, nem keresnek sem kérdéseket, sem válaszokat, hanem megnyilvánulnak a maguk teljességében. Létezik, vagy nem létezik. Az utóbbinak a „nem létezik”-nek nincs számunkra értelme, ezért a legfőbb kérdés az Élet és a Létezés. Élni és létezni nem lehet a múltban és nem lehet a jövőben csak a Most-ban a Jelenben.

A programunkban megfogalmazott három elgondolás számomra egységet jelent. Az intézmény az iskola adja a keretet, mint kenyérnek a kelesztő, vagy majd a kemence. Ebbe a kelesztőbe kerülnek bele az Életfa, a H₂O és az Életiskola programok.

Most az összerakás és gyúrás időszakát éljük, majd következik a kelesztés és végül a sütés. A folyamat végén a kenyér, más szóval az élet születik meg. Az élő iskola.

Mindegyik összetevőnek fontos szerepe van, egyikük sem nélkülözhető. A jó kenyérből nem hiányozhat sem a kiváló minőségű liszt, só, élesztő, zsiradék vagy a tiszta víz sem.

Ami ma születik, az holnapra már a múlté, a biztos állandó csak a változás! Ez a program is ilyen, folytonosan változó és formálódó. Egyszerre megfogható és megfoghatatlan. Élő.

Szilasy György igazgató

Atila Király Gimnázium

Életiskola Program

„Társadalmi időszerűsége a következőkben fogalmazható meg:

1. **A Természet és az Ember harmonikus egységére épít.** Nem tartható fent tovább a tudomány és a művészet pár száz év alatt kialakult merev szétválasztása, így az erre épülő iskolai reál és humán tárgyak rendszere sem. A jövő a holisztikus szemléleté. Csak az erre épülő régi-új tudás lehet alapja élő környezetünk megóvásának, az emberiségre nehezedő ökológiai katasztrófák elkerülésének.

2. **Biztosabb megélhetést, alkalmazható tudást nyújt.** A jelenlegi iskolarendszer elvégzése egyre kevésbé biztosít megélhetést, mert a fogyasztói társadalom alapszemléletéből eredő válsága miatt még a diplomás állásnélküliek száma is egyre nő. Az Életiskola oktatási forma a legalapvetőbb ismeretek megszerzését állítja a középpontba, amely nem avulhat el, és amelyre egyre nagyobb igény mutatkozik már napjainkban is. A fiúk és lányok által elsajátítandó tudás eredménye egy anyagszerűségében szerény, de szellemiségében a legegységesebb értékeket is tartalmazó életforma kialakítása lehet, talán állás nélkül, de nem munka nélkül.

3. **Biztosítja az átjárhatóságot más oktatási rendszerekbe.** Az Életiskola nem úgy kíván többet adni a tanuló-közösségnek, hogy lényegesen más ismereteket közvetítene, hanem elsősorban úgy, hogy az ismeretek összefüggéseire, egységére fekteti a hangsúlyt, egy életigenlő jövőképbe ágyazva mindent.

4. **Az egész életközösséget érintő élet-program.** Az Életiskola több mint pedagógiai program, élet és iskola, amelyet a mindennapok írnak egybe. Tananyaggá válik a földművelés, a mesterségek, az orvoslás, a jog, a pénzgazdálkodás stb., a különböző életterületekből mindaz az ismeret – de csakis azok-, amit az iskola magába tud fogadni. Ami nem kerül be a tananyagba, azt más keretek között szerezhetik meg, ismerhetik el hivatalosan a diákok, tanítók, szülők (nyelvvizsgák, tanfolyamok, szakmai kamarák képzései, közösségi megbecsülés stb.), de ebben is segíti őket az Életiskola.

5. **Támogatja a szülőföldön maradási és a visszatelepedést.** Ez a tudásforma elsősorban az élő környezetre és a helyi hagyományokra, gazdálkodási módokra épít, és csak másodsorban általános érvényű, horizontális ismerettartalmakra.

A modern közgazdaságtan is a világvárosokból való visszatelepülésben, közösségekhez való kötődésben látja egyedül az emberiség jövőjének biztosítását.” /Hintalan László János/

Az Abán működő Atila Király Gimnáziumban, olyan nevelési-oktatási rendszert valósítottunk meg, amely a következő alappillérekre épül:

1. A gimnázium legmeghatározóbb értékrendje a magyar népi erkölcs és szokásjog.

Az iskolánk pedagógiai programjában biztosítja az ismeretek, a vallási, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését.

Felekezettől függetlenül, de a régi magyar erkölcsrend és hagyomány alapjaira fűzzük fel nevelési munkánkat.

2. Saját műveltségünk megismerése.

Csak ilyen módon lehetjük meg helyünket és feladatunkat a világban. Nagyon fontosnak tartjuk a magyarságismeretet, hagyományainkat, saját forrásainkból való táplálkozást.

Ehhez szükséges, hogy értékeinkkel, magyar értékrendünkkel tisztában legyünk.

A falubeli szokások, hagyományok, szellemi és tárgyi értékeink, szűkebb környezetünk élővilágának, szerves gazdálkodásának megismerése, megélése, szeretete segíti az éltető gyökerekhez való kötődésünket.

3. A természet tiszteletére nevelés.

A mai ember egyre inkább elszakad a Természettől, kívülről/felülről szemléli azt, s ezzel sok kárt és pusztítást idéz elő, amelynek következményei beláthatatlanok.

A mai ember gyakran az éltető élet-energiától fosztja meg magát.

Munkánkkal segíteni szeretnénk a természet megértését, óvását és gyógyítását.

Az Gimnázium szervesen nő ki a Sárvíz térségből. Jelenleg alig találunk Magyarországon vidéki, kis létszámú családias gimnáziumot, mely igazi falusi környezetben tevékenykedik. Számunkra éppen ez a legnagyobb kincs, mert tudatosan nem a tömegképzés felé indultunk el, hanem a gyermekközpontú, testet – lelket – szellemet erősítő nevelés irányába. Diákjaink számára biztosítjuk az egész napos hasznos foglalkoztatást.

Hangsúlyt helyezünk a **vidéki ember életét** meghatározó gazdálkodásra, a növénytermesztésre és az állattartásra, amely része a szerves műveltségünknek. A **munkavégzés, a felelősségtudat a gondozás és gondoskodás** napi gyakorlata harmonikusan illeszkedik a kamaszok tapasztalati igényeihez.

A tudás nem öncél, hanem hasznos ismeret, hogy ki-ki a dolgát találja meg a teremtett Világban. A közösséget erősítik, amely kalákában és életformában a „**közösség az első és a legfőbb személy**”.

Mindez, ma már csak a vidéki, még **természetes tájban, családias környezetben valósítható meg**, ahol erős helyi közösség segíti a pedagógus csapat tevékenységét.

A segítő helyi közösség **sajátja a Gimnázium**, amely ezer szállal kötődik minden értékhez, ami itt megtalálható: a **népszokásokhoz, a mesterségekhez, az ünnepekhez** és a mindennapi élethez.

A magyar műveltségre épülő tudást módszerként alkalmazzuk az iskola működési rendjének kialakításában, az ismeretszerzés folyamatában.

Az elmúlt években nagyon sok segítséget kaptunk szakemberektől, szülőktől a diákoktól. Nagy lendületet jelentett számunkra az **Életiskola program megismerése, majd alkalmazása**.

Az **Életiskola** programban megfogalmazott elméleti elképzeléseket a társintézményekkel, óvodával, művészeti alapiskolával összefogva – tapasztalatcsere, egymás tevékenységeit segítő, összekapcsoló programokon keresztül - elkezdjük alkalmazni az oktatás-nevelési gyakorlatunkban. Ezt a program egyik kidolgozója figyelemmel kísérte és már több éve méri a megvalósulási mértéket, amit dokumentáltunk is.

Az **Életiskola program** és az ide vonatkozó **törvények** kereteihez, elképzeléseihöz igazodva szerveztük meg a Gimnázium működését.

Eddigi sikeres munkánk eredményeként megkaptuk a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács oklevelét:

Aba Sámuel Általános Iskola

H₂O program

„Az elmúlt évek alatt többször módosított tantervek, új tankönyvek bevezetése és módszertani sokszínűség jellemzi a nevelést, oktatást, mégis a tanulók között rohamosan növekszik azok száma, akik a tantárgyi követelményeket csak alacsony szinten tudják teljesíteni, és ismereteiket nem tudják alkalmazni a mindennapi életben.

A H₂O Program egy olyan tanítási-nevelési módszer, mely elősegíti a különbözőképpen szocializált, eltérő kulturális háttérrel rendelkező gyermekek együttműködési készségét, mellyel a hátrányos helyzetű tanulók felzárkózhatnak társaikhoz, s a tehetséges fiatalokat is fejleszti.

A program tanítási-nevelési módszere szerteágazó: a tanulói motiváció erősítése, a tanórai differenciálás, a tanulás tanítása, a kommunikációs, a szocializációs készségek, képességek erősítése, a problémamegoldó gondolkodás és együttműködési készség fejlesztése, önállóságra nevelés, csoportmunka, tolerancia az eltérő szociokulturális közegből érkezettek iránt, gyakorlatorientált oktatás, alapkészségek kialakítása.

A H₂O fontos eleme, hogy nem kizárólag a hátrányos helyzetű fiataloknak szól, hiszen a csoportmunka és a nyílt végű feladatok a tehetségesebb diákokat ugyanúgy fejlesztik, mint a kevésbé tehetségeseket.

Az órák húsz százalékában ajánlott ilyen módszerrel oktatni a gyerekeket, a másik nyolcvan százalék a pedagógus választásán múlik, akár hagyományos, frontális tanórát is szervezhet.

A H₂O Program általános iskolai bevezetése a tapasztalatok szerint 5 tanévet igényel. Iskolánkban a 2015–2016. tanévben kezdtük el bevezetni, hiszen 2015 nyarán és ősszel sikerült pályázati forrásból a tantestület csaknem felének a 90 órás tanfolyamot elvégeznie. Azóta bemutató órákkal, belső továbbképzésekkel, KIP-es órák és módszertani anyagok feladatbankjának összeállításával, KIP-es iskolák konferenciáin való részvétellel képezzük magunkat.

A program a diákok körében nagyon hamar népszerű lett, a gyerekek élvezik ezeket az órákat, kreatív gondolkodásra készíteti őket. A szünetekben és a tanórán kívüli foglalkozásokon, valamint a nyári táborokban is szívesen játszanak diákjaink a táblás játékokkal.

AH₂O Program módszertani elemei, melyeket iskolánkban is használunk:

1. Komplex Instrukciós Program
2. Logikai Táblajáték Program
3. Generációk Közötti Párbeszéd Program

A Komplex Instrukciós Program

Egy kimondottan speciális csoportmunkán alapuló módszer, amely a tanulókat életszerű és élményszerű személyes tapasztalatokhoz juttatja az iskolai munka során, s ami lehetővé teszi, hogy a legtehetségesebbek és a tanulásban lemaradók együtt fejlődjenek. – A többféle képességet felszínre hozó tananyag összeállításánál elsődleges cél a tanulók magasabb szintű gondolkodásának előmozdítása egy központi téma, egy alapvető kérdés köré szervezett csoportmunka segítségével. A nyitott végű, több megoldást kínáló feladatok biztosítják a tanulók egymástól független, kreatív gondolkodását, problémamegoldó képességének fejlesztését. A módszer egyik legfontosabb jellemvonása, hogy a feladatok megoldása különböző képességek alkalmazását teszi lehetővé, tehát a különböző szociális háttérrel, tudással rendelkező gyerekeknek alkalmuk nyílik a feladatok sikeres véghezvitelére, a csoportmunka megoldására.

– A speciális munkaszervezés lehetőséget ad a pedagógusnak arra, hogy a feladatok sikeres végrehajtása érdekében megtanítsa a gyerekeket a csoporton belüli együttműködési normákra, a munkában a meghatározott szerepek elsajátítására. A pedagógusnak az óra során alkalma nyílik a csoport egésze és a csoporttagok egyedi munkájának követésére, és az osztályon belüli hierarchikus rendnek a megváltoztatására, mely alapján véve felelős a csoporton belüli egyenlőtlenség kialakulásáért.

–Tudjuk, hogy a csoportmunka során a tanulók nem egyenlő mértékben vesznek részt a munkában, és emiatt a tanulásban való részvétel is egyenlőtlen lesz. A Komplex Instrukció Programban a pedagógus minden diáknak megadja a lehetőséget a munkában való egyenrangú munkavégzésre, tudatosítja, hogy mindenkinek van olyan képessége, amely alkalmassá teszi a feladatok megoldásában való sikeres közreműködésre.

A tanulók csak végső esetben fordulnak segítségért a pedagógushoz, hiszen lehetőségük nyílik a feladat egymás közötti megbeszélésére. A csoportban a tanulónak eltérő szerep jut: kérdez, előad, beszerzi az anyagot, elsimítja a konfliktusokat stb.

A szerepek az egymást követő csoportmunkák során cserélődnek. Ez elősegíti a csoporttagok közötti együttműködést, a szerepek elsajátítását, a mások iránti tisztelet kialakulását.

Az egyéni feladatot úgy kell meghatározni, hogy a diáknak szüksége legyen a csoportfeladat eredményére, vagyis máris jelentkezik annak igénye, hogy a közös csoportfeladat végrehajtása megfelelő színvonalú legyen az egyéni továbbhaladás érdekében. A Komplex Instrukciós Programban a csoporttevékenység az osztálytermi munka magja, de nem kizárólagosan. A csoporttevékenység beépül a tananyagba. A Komplex Instrukciós Program alkalmazására lehetőség van többek között egy anyagrész összefoglalásánál, egy új tananyag rész előkészítésénél, de új ismeret szerzésére és feldolgozására is alkalmat adhat. Ezt a csoportmunkát a tanítási órák körülbelül egyötödében alkalmazzuk. Bár az órai munka legfontosabb része a csoportfeladat, a munka minden esetben egyéni feladatmegoldással zárul.

A módszer alkalmazása során megfogalmazott sokféle képességet igénybe vevő, nyílt végű feladatok azonban már a kezdő szakaszban lehetőséget nyújtanak a tanulók motiválására, erősségeik fejlesztésére, gyengeségeik kezelésére.

Fontos szempont még, hogy a módszer alkalmazása során nincs szükség új tankönyvekre, különleges eszközök beszerzésére, mert az a tanárok, tanítók fantáziájára, alkotó kedvére épül.

Logikai Táblajáték Program

Az iskolában bevezetett logikai és táblajáték-foglalkozások fő célkitűzései között szerepel a gyerekek értelmi képességének fejlesztése, a szabadidő igényes, tartalmas eltöltése, a társas élet erősítése, a rendszeres megmérettetés, versenyzés és a hagyományápolás. Az emberiség legnagyobb szellemi alkotásai közé tartoznak a táblajátékok. Szűkebb értelemben valamilyen téglalap vagy négyzet, esetleg hatszög alakú, mezőkre vagy pontokra felosztott játéktéren, táblán korongokkal, golyókkal vagy bábukkal játszott játékok. Tágabb értelemben idesorolhatóak a dominók, a különböző geometriai formákat felhasználó tologató játékok is, mint amilyen a pentominóvagy a tangram. táblajátékok. A palettát színesítik a kártyajátékok, keresztrejtvények, sík- és térbeli kirakó játékok, dobókockás játékok és a logikai rejtvények is.

A tanulók a táblajátékon keresztül képessé válnak a pontos, kitartó, fegyelmezett munkára, törekednek az önellenőrzésre és képesek lesznek várható eredmények becslésére.

Az intellektuális képességek fejlesztése mellett a nevelési célok között szerepel a különböző viselkedésformák kialakítása, pl. a nyerő és veszítő helyzetek, a kitartás, az elszántság, a célorientáltság, a merészség, a kockázatvállalás és megfontoltság, a határozottság, a felelősségvállalás, a szabályok betartása. Ide soroljuk a kudarcűrész, türelem, kapcsolatteremtés, empátia, együttműködés, udvariasság, fegyelmezettség, rendszeret és nem utolsósorban a sikerorientáltság, talpraesettség fejlesztését is. A logikai játékok jól használhatóak a konfliktushelyzet kezelésénél is.

A táblajáték alkalmazásának egyik nagy hozadéka a csapatmunkára való alkalmasság kifejlesztése, amelyben elsősorban a kommunikációs és elemzőkészség kap helyet. A logikai játékokat remekül tudjuk alkalmazni frontális, egyéni, páros és csoportmunkában, személyre szabottan, differenciáltan.

Nevelési célunk, hogy biztonságos, derűs légkörben, egyéni képességeiknek megfelelően fejlesszük a gyermekeket az életkoruknak legmegfelelőbb eszközzel, a játékkal. Emellett konkrét célunk, hogy az általános iskolai tanulmányaik befejeztével a gyermekek legyenek életkoruknak megfelelően önállóak, magabiztosak, legyenek képesek gondolataikat érthetően közölni, tudjanak a közösség elvárásaihoz megfelelően alkalmazkodni, érzelmeiket szocializált formában kifejezésre juttatni.

Generációk Közötti Párbeszéd Program

A jó közösségi iskola jellemzője az iskola nyitottsága. A nyitottság egyrészt azt jelenti, hogy a szülők aktív szerepet vállalnak az iskola életében, másrészt az intézmény olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyet nem csak a diákok vehetnek igénybe. A Generációk Közötti Párbeszéd Program a fenti törekvéseket valósítja meg. A foglalkozások a gyerekek és a szülők kölcsönös együttműködésén alapulnak. Fő cél, hogy a gyermek és a felnőtt egymástól tanuljon, kapcsolat alakuljon ki a generációk között, megismerjék egymást, a múltat, és beszéljenek a jövőről. A program célzottan szolgálja a gyermekek és családtagjaik közötti kommunikációt.

A tanulók csoportokba szerveződve, különféle szerepeket vállalva, felnőttel együttműködve szereznek információt a környező világról, az emberekről.

Meggyőződésünk, hogy a nyitottság biztosításával ismertebbé és elfogadottabbá válik az intézményünkben folyó nevelési-oktatási munka.

A program legfontosabb eredménye a párbeszéd iskola-tanuló-szülők, családtagok között." /Fábián Judit/

Sárvíz Alapfokú Művészeti Iskola

Életfa program

Hítvallásunk:

A világ körülöttünk és bennünk folyton változik, legalábbis a felszínen.

A világ körülöttünk és bennünk folyton ugyanaz, legalábbis a mélyben.

Ezen állandóságok és változások között keressük örökké az utat. Az alap, a „fundamentum” persze ugyanaz. Az örök értékek örök üzenete, amit mindig is közvetítettek a művészetek, bármely ágáról is beszéljünk. A változó színek és formák között viszont mindig meg kell találnunk azt, ami a mi iskolánkat segíti, és előre viszi.

Hisszük, hogy feladatunk népi kultúránk, szellemi örökségünk képviselőtét felvállalni.

„Megőrizve megújítani.” Magunk miatt, a jövőnkért.

Iskolánk mindehhez a magyar néphagyományt hívja segítségül, mert sikeres mintákat nyújt mind a prevencióra, mind a közösségépítésre. Diákjaink számára tapasztalatot szeretnénk nyújtani arról, hogy igényesen is el lehet tölteni az idejüket, hogy a zene, a tánc, az alkotás ereje segíteni tudja a mindennapot nehézségeiben is az embert. Rendkívül fontos, hogy amíg gazdagítható a gyermek érzelmvilága, és ez elsősorban a 18 év alatti életkor, addig a művészeti nevelésre, a befogadás képességének fejlesztésére helyeződjenek a hangsúlyok. A **kreatív művészeti tevékenységek gyakorlása** a gyerekek valamennyi tanulási képességére kihat. Az ilyen tevékenységet folytató gyerekek a közismereti tárgyak területén is jobban teljesítenek, és felnőtt életükben is kreatívabban oldják meg az élet adta problémáikat.

Fontosnak tartjuk a **színvonalas művészi értékek közvetítését**. Nem szeretnénk olyat képviselni, ami silány, giccses, abból így is éppen eleget látnak, hallanak a médiákból.

Iskolánkban fontos feladatot teljesítünk azzal, hogy különböző szociális háttérrel rendelkező gyerekek művészeti nevelését vállaljuk fel.

Iskolánk arculatát meghatározza, hogy vidéki környezetben szervezünk művészetoktatást, következőképpen a **hagyományos népi kultúrából** táplálkozhat leghitelesebben. Ha valaki saját gyökereit megismeri, ha büszke azokra az értékekre, melyeket ősei teremtettek meg, az jó eséllyel válik egészséges, **nyitott személyiséggé**, aki kész befogadni mások értékeit, de megőrzi saját kultúráját is.

Ha diákjaink értéket, erőt találnak abban, ami nagyszüleik életét áthatotta az **segítség lehet saját életük „felépítésében”**.

Ezért tartjuk különösen fontosnak a hagyományőrzést és a népművészet anyagi és szellemi kultúrájának megismertetését. Szeretnénk közreműködni abban, hogy a magyar művészi értékek méltó helyre kerüljenek a klasszikus európai értékek között. Reméljük, hogy a jövőben iskolánk maga is példát ad az Európai Unió számára, abban hogy a hagyományokkal hogyan élhetünk a 21. században.

A művészeti iskolának alapítása óta nagy felelőssége van abban, hogy **„csak tiszta forrásból”** táplálkozzon, és hiteles, időtálló, értékes kultúrát közvetítsen. Ez a feladat napjainkban minden eddiginél nehezebb. Mindannyian tudjuk, hogy mindent elborít a „kulturális szemét”, a könnyen fogyasztható-emészthető világ. Ha a gyerek környezetében nem áll valaki, aki „igazit” is mutat neki (különösen, ha a gyerek szociálisan is hátrányos helyzetű), akkor könnyen elhiszi azt, hogy a művészeti tevékenység, teljesítmény és élmény azonos azzal, amit ríkító, csillogó show műsorok, és szappanoperák közvetítenek számára. Ezt pedig nyugodtan nevezhetjük lelki és szellemi alultápláltságnak, mely hosszútávon éppen olyan veszélyes, mint a testi nélkülözés.

Abai életfa program

Egy program, ami összekapcsolja az általános iskolai tanulást a művészetekkel.

Egy hely, ahol a néptánc, a népzene, a drámajáték a mindennapokhoz tartozik.

Egy hely, ahol a szívből megélt ünnepek nagyon fontosak.

A magyar népművészet kiapadhatatlan kincsestára a tudásnak, a XXI. században is bátran meríthetünk belőle. Úgy gondoljuk, hogy **a kisgyermekből kisarjadó természetes életöröm, megismerési vágy fenntartható, ezáltal a belőlük táplálkozó életfa növekszik, fejlődik, terebélyesedik és reméljük erőt ad a folytonos változásra, megújulásra, és – a régieken alapuló – új értékek teremtésére.**

Olyan iskolát képzeltünk el magunknak, ahol az a tudás és tapasztalat, ami évszázadok óta a miénk, beépül a gyerekek életébe, és segíti őket abban, hogy általa rendezzék önmagukat és a környezetüket is.

Az életfa program gyakorlati megvalósulása:

Beiratkozás

Az abai „életfás” osztályok egyik legfontosabb különlegessége, hogy tanulói két oktatási intézménybe járnak egyszerre: beiratkoznak a művészeti iskola előképzőjébe dráma vagy néptánc szakra és egyúttal önálló osztályt alkotnak az általános iskolában is. Az életfás osztályok egy épületben vannak a művészeti iskolával. Így növendékeink nemcsak heti 4-6 órára találkoznak egymással, hanem az egész iskolai hetüket együtt töltik.

A szülőket minderről Nyílt napokon, és bemutatókon tájékoztatjuk már az óvodában, így azok íratják a programba gyereküket, akiknek szimpatikus ez az oktatási forma.

Az abai gimnazisták (akik az ország minden részéből érkeznek) első évben szintén vállalják, hogy valamennyien beiratkoznak néptáncrea, ami egyrészt az osztályközösségük építése szempontjából fontos, másrészt erősíti a gimnázium hagyományőrző értékrendjét. Közülük sokan folytatják később is a táncot, a gimnazisták kétharmada a növendékünk.

Közösségi nevelés

Minden hónapnak, időszaknak megkeressük a jellemző közegét- tevékenységét. Azt, ami akkor a legerősebb. Úgy gondoljuk, érdemes felhasználni a „régiek” tapasztalatait, megfigyeléseit, hiszen ők azért törekedtek a természet rendjével való szoros együttműködésre, mivel életük, boldogulásuk múlott rajta, a magyar népi erkölcsi értékrendje áthatotta az életüket.

Tudták mikor kell mulatni, csendesedni, befelé fordulni, kitérülkedni, hogyan kell ünnepelni. Az életfás osztályok ennek a mintának az alapján a hétfői napot „hétindító” beszélgetéssel kezdik. Ilyenkor mesélnék a gyerekek a hétvégükről, megbeszélnek a hét tennivalóit, várható eseményeit. Minden napot napköszöntővel kezdenek. Az órák anyagát igyekeznek lehetőleg az évkör rendjéhez hangolni, a tanterv adta keretek között a természet rendjét megtalálni. Minden hónapra jut olyan közösségi cselekvés, esemény, amiben valamennyi csoport részt vesz.

Például:

- „Fészekrakó” nap az elsősöknek (szülőkkel)
- a kicsik „bevezetése” fogadása zöld ággal és kapuzással (a nagyobb gyerekekkel)
- szüreti multság
- Dömötör napi vásár és multság, Márton-napi játékok
- adventi csendesség
- karácsonyváró művészeti előadások
- családi napok
- közös farsang
- böjti lányos és fiús játékok
- húsvéti tojásírás a lányoknak
- közös húsvét hétfői locsolkodás a fiúknak
- pünkösdi próbák
- táncházak
- év végi bemutatók
- testvérkapcsolatok ápolása a határon túli magyar gyerekekkel.

Felsorolhatatlanul sok lehetősége van annak, hogy tanítványaink megtapasztalják: részei, részesei a közösségnek, ott jogaik és kötelességeik vannak.

Következményekkel, mivel mindenkinek hozzá kell tenni a saját energiáit a közösséghez.

Mi is valljuk Vekerdy Tamás szavait:

„Az életben való boldogulásunkat – Önmagunk és embertársaink megértését, elfogadását – nem az teszi lehetővé, amit megtanulunk, még csak nem is az értelmi intelligencia (amely csak bizonyos határokon belül fejleszthető), hanem az érzelmi intelligencia, mely a gyermekkori érzelmi biztonság megadásából, a szabad játék és a művészetek gyakorlásának útján bontakozhat ki igazán, és fejlesztésének nincsenek határai.”

Közös siker

A jövő a jelenből fakad, de gyökerei a múltba nyúlnak vissza. Azt mondják, amit ma élünk, az az elmúlt 5 év gyümölcse. Néha így van. De az is előfordul, hogy a ma sikere sokkal korábban dől el. Például az általános iskola kiválasztásánál, amikor eldől, hogy megtanulunk-e jól tanulni? Milyen élményekkel leszünk gazdagabbak? Milyen lesz a viszonyunk a tudáshoz, a teljesítményhez, a szorgalomhoz, az alaposághoz, a rendszerességhez, a kitartáshoz? Azok, akik tanítanak bennünket, meg tudják-e szeretetni velünk a Tudást? Át tudják-e adni nekünk az ismeretszerzés lényegét? Vagy csak azt hallja a gyerek, hogy mi lesz belőle, ha nem tanul. Riogatják-e avval, hogy kukás lesz, vagy semmirekellő. Szegény, társadalmilag számkivetett, vagy nincstelen kihasználható, idejét, erejét rabszolgaként eladó megtúrt. Mert ha ezt hallja, akkor bizony nem a készítése gyarapszik, sokkal inkább az önfeladás, a kilátástalanság kap tápláló erőt, egy éppen a világra kinyílni kezdő kisember gondolataiban. Ösztönző-e számára, ha azt sulykolják, hogy értéktelenné válik a világ számára?

Vagy értékesebb-e, ha azt tanítják meg neki, hogy ha tanul, akkor Ő választhat. Iskolát, szakmát, életformát. Ha az ösztönzés arra tereli, hogy érdemes több mindentől jóvá válni, hogy szabad legyen. Szabaddá váljon gondolkodásában, teremtő képességében. Akkor lesz belőle Tudás Fát tápláló, bölcsességet kereső, széles látókörű ember, ha kiskorától a tudásszomját táplálják. Akkor lesz jól törekvő, tisztességesen küzdő, önmagát fel nem adó, jó úton járó szakember, bármit is válasszon hivatásául, akit gyermekkorától valódi gondolkodónak nevelnek. Ez pedig csak akkor következik be, ha a család és a gyermeket oktató, tanító, nevelő felnőtt, valósan összefog érte.

Tisztelet, szeretet, elfogadás, közös akarat. Ezek változtatják meg a világot és adnak jobb esélyt az utódoknak. A következő generáció akkor fog jobb döntéseket hozni, ha átléphetnek önmaguk és a környezetük árnyékán és korlátain. Akkor lesz tisztességesebb, értékesebb, bölcsőbb döntésekből épülő ország, város, település, ha a felnövekvő emberek jó alapokat kapnak. Ahol nem az elkülönülés a trendi, ahol nem egymás bántása a népszerű, ahol a teljesítmény elismerést kap, ahol a gyengébb felé segítő kéz nyúl, az erős pedig nem karba font kézzel nézi a másik bukását.

Akkor érdemes lesz az iskola ajtaja fölé kiírni, hogy „Okosnak lenni jó”. Akkor a gyermekek megtanulnak tanulni és értékelni a Tudást.